

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Remissvar: Betänkandet Totalförsvarsplikt och frivillighet (SOU 2009:63) Ert dnr Fö2008/3223/MIL

Civilförsvarsförbundet är remissinstans (kap. 9, 10 och 16) och lämnar följande synpunkter och förslag. Förbundets svar omfattar även utredningens kapitel om principer för information, folkförankring m.m. (kap. 15).

Övergripande synpunkter

Civilförsvarsförbundet, som har ett medborgarperspektiv på frågorna om samhällsskyddet och beredskapen (med det menar vi att vi prövar frågorna utifrån den effekt vid bedömer att utredningens förslag får för den enskilde medborgaren), vill uttrycka en förhoppning om att frågan om totalförsvarsplikten får en lösning som de flesta i praktiken är tillfreds med. Vi tror att det är bra ur ett långsiktigt perspektiv.

Civilförsvarsförbundet vill vidare understyrka vikten av att civilplikten hanteras med samma omsorg som värnplikten. Eftersom hot- och riskbilden påtagligt har förändrats är det viktigt att hela samhällets kan försvaras och det är inte möjligt med enbart militära medel. Det är därför lika angeläget att även att det civila försvarets behov ges den uppmärksamhet som fordras för att säkerställa särskilt viktiga funktioner i hela samhället.

Kapitel 9

Civilförsvarsförbundet tillstyrker att skyldigheten att fullgöra värnplikt och civilplikt med längre grundutbildning blir könsneutral (9.2.2).

Civilförsvarsförbundet anser att kommitténs förslag, att värnplikten inte ska behöva inledas med grundutbildning, om den totalförsvarspliktige redan har fullgjort annan motsvarande militär utbildning eller tjänstgöring, i tillämpliga delar även ska gälla för civilplikten (9.4.2).

Kapitel 10

Civilförsvarsförbundet tillstyrker att skyldigheten att genomgå mönstring blir könsneutral (10.4).

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax
Box 2034 169 02 Solna	Ekensbergsvägen 128, 7 tr Sundbyberg	Tel vx: 08-629 63 60 Direkt: 08-629 63 75 Mobil: 070-647 60 95 E-post: anders.m.johansson@civil.se Hemsida: www.civil.se	08-629 63 83

Kapitel 15

Civilförsvarsförbundet anser att frågorna om folkförankring av försvaret och krisberedskapen inte tillmäts den betydelse den har för medborgarnas delaktighet och ansvarstagande inom området. Framföra allt utgår aktörerna i sina överväganden och förslag alltför ofta från det militära hotet och det militära försvaret, vilket er en alltför snäv avgränsning i förhållande till vad som behövs.

Frivilliga lösningar inkl. de enskilda människornas eget engagemang ses fortfarande som en sistahandslösning snarare än en förstahandsresurs inom krisberedskapen. Det tyder på att konventionellt sett att analysera behoven och resurserna.

Civilförsvarsförbundet tillstyrker att MSB ges en samordnade roll bland myndigheterna när det gäller att ta fram och distribuera information om försvaret och samhällets krisberedskap. Däremot saknar förbundet i samband med detta en analys av vilka krav på delaktighet som bör ställas när det gäller denna information.

Enligt Civilförsvarsförbundet är detta inte enbart en informationsteknisk fråga. Vi vill understryka vikten av att det är **kommunikation** med medborgarna som har bäst förutsättningar att ges de resultat som måste uppnås, inte **information**. För en effektiv kommunikation krävs att staten bejaktar att samhället är större än staten och med den utgångspunkten utvecklar ett energigivande samspel med det omgivande samhället, däribland civilsamhället och dess aktörer (15).

Civilförsvarsförbundet vill understryka att folkförankringen måste anpassas till dagens och morgondagens situation.

Civilförsvarsförbundets uppfattning är att folkförankringen inte står och faller med frågan om värnplikt i det militära försvaret. Vi ser alla de tusentals personer, som engagerar sig frivilligt för att bidra till samhällets krishanteringsförmåga, som ett djupare samhällsansvar hos medborgarna när det gäller kriser. Samhället måste ta vara på detta djupare engagemang och se folkförankring som något med fler värden än de en tvångslag kan uppbringa.

Ett viktigt sätt att vidmakthålla detta djupare samhällsansvar är att staten fullt ut stöder de relevanta organisationer som utbildar, organiserar och entusiasmerar frivilliga på ett uthålligt sätt och som är till nytta för samhället i vid mening. Medlemmarnas engagemang är också ett verktyg för demokrati, ökat ansvar för det gemensamma och integration, utöver att medborgaren tillskansar sig användbar information och kunskap. Det är viktigt eftersom medborgaren därmed

- Kan förstå hur samhällsskyddet och beredskapen i stort är uppbyggd.
- Kan ta ansvar för sin egen säkerhet och krisberedskap.
- Kan bidra till andras säkerhet och därmed samhällsskyddet och beredskapen i dess helhet.
- Kan bidra med egna synpunkter, kunskaper och erfarenheter så att dessa kan tas till vara i samhällsskyddet och beredskap.

Kapitel 16

Civilförsvarsförbundet upprepar sin ståndpunkt, att civilplikten av hänsyn till skyddet och säkerheten bör hanteras med samma omsorg som värnplikten. Eftersom hot- och riskbildningen påtagligt har förändrats är det viktigt att hela samhällets kan försvaras och det är inte möjligt med enbart militära medel. Det handlar om att – oavsett hur det ser ut runt omkring oss – kunna tillgodose människans behov av mat och vatten, sömn, värme och informationer om vad som gäller och händer, dvs. människans grundbehov.

Frivilliga försvarsorganisationers förmåga att leverera överenskomna uppdrag, och se till att dessa tydliggörs i register, bör uppmärksammas och omfatta såväl det militära som civila försvaret. På detta område uppfattar vi att staten och kommunerna hanterat det civila försvaret alltför lättvindligt.

CIVILFÖRSVARSFÖRBUNDET

Anders M. Johansson
Generalsekreterare

Kopia

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap